

Personīgo darījumu ar finanšu instrumentiem vadlīnijas

Personīgo darījumu ar finanšu instrumentiem vadlīnijas (vadlīnijas) ietver rekomendējošus ieteikumus Latvijas Republikas kredītiestādēm un ES dalībvalstu vai EEZ valstu kredītiestāžu filiālēm (tirgus dalībniekiem), kas sniedz ieguldījumu pakalpojumu un ieguldījumu blakuspakalpojumus saskaņā ar Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likumu (FITL) un citiem saistošiem normatīvajiem aktiem.

Vadlīniju mērķis ir sekmēt tirgus dalībnieku klientu un Latvijas Republikas uzraudzības iestāžu uzticību tirgus dalībnieku sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem un ieguldījumu blakuspakalpojumiem, kā arī nodrošināt atbilstību FITL 127.¹ panta prasībām. Personīgie darījumi ir darījumi, ko veic ar tirgus dalībnieku saistītas personas (atbilstoši FITL 101. panta 3.¹ daļai) un kas tiek definēti saskaņā ar FITL 127.¹ pantu.

Iekšējā informācija ir tāda ar emitentu vai finanšu instrumentiem tieši vai netieši saistīta precīza informācija, kura nav tikusi publiski atklāta un kuras atklāšana būtiski ietekmētu šā emitenta emitēto finanšu instrumentu vai no tiem atvasinātu finanšu instrumentu cenu. Par informāciju, kuras atklāšana būtiski ietekmētu emitenta emitēto finanšu instrumentu vai no tiem atvasinātu finanšu instrumentu cenu, uzskatāma informācija, ko vidusmēra ieguldītājs visdrīzāk izmantotu, pieņemot lēmumu pirkt vai pārdot finanšu instrumentus. Iekšējā informācija ir arī tāda ar emitentu vai finanšu instrumentiem tieši vai netieši saistīta informācija, kuras atklāšana būtiski ietekmētu šā emitenta emitēto finanšu instrumentu vai no tiem atvasinātu finanšu instrumentu cenu vai ieguldītāja lēmumu pirkt vai pārdot finanšu instrumentus un kuru persona, kas pieņem un izpilda vai nodod tālāk izpildei ieguldītāju rīkojumus par darījumiem ar finanšu instrumentiem, ir uzzinājusi no ieguldītāja, un kura izriet no ieguldītāja iesniegtā rīkojuma par darījumu.

Tirgus dalībnieki, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus, apņemas nepieļaut jebkādas darbības, kas varētu kaitēt tirgus dalībnieku reputācijai.

Tirgus dalībnieki ievieš efektīvas iekšējās procedūras un kontroles mehānismus, lai novērstu pretlikumīgu iekšējās informācijas izmantošanu, kuru darbinieki var iegūt, veicot savus tiešos darba pienākumus.

Iekšējās procedūrās tirgus dalībnieki ietver īpašus nosacījumus darbinieku personīgajiem darījumiem ar regulētajos tirgos iekļautiem finanšu instrumentiem. Šie nosacījumi attiecas uz:

- darbiniekiem, kuriem ir pieeja iekšējai informācijai. Ja šāda pieeja tehnisku vai organizatorisku iemeslu dēļ nevar tikt ierobežota un ja tās izplatīšana nav pilnībā kontrolējama, nosacījumi ir attiecināmi uz visiem darbiniekiem;
- darījumiem ar regulētajos tirgos iekļautiem finanšu instrumentiem, kurus darbinieks veic uz sava rēķina vai arī ar trešās personas starpniecību (piemēram, izmantojot juridisku personu, kurā darbiniekam ir būtiska līdzdalība vai kuras pārvaldībā darbojas darbinieks, kā arī ar darbinieku saistītas personas vai citas personas, kuras veic darījumu darbinieka vārdā);
- darbinieku personīgajiem darījumiem neatkarīgi no darījumu izpildes kanāla (vai tas ir darbinieka darba devējs, vai cits tirgus dalībnieks).

Šie nosacījumi neattiecas uz:

- personīgajiem darījumiem, kas veikti finanšu instrumentu individuālas pārvaldīšanas ietvaros un saistībā ar šiem darījumiem nav bijusi iepriekšēja

saziņa starp portfeļa pārvaldītāju un darbinieku vai citu personu, kuras vārdā darījums tiek veikts;

- personīgais darījums ir veikts ar atvērtā ieguldījumu fonda ieguldījumu apliecībām un darbinieks vai cita persona, kuras vārdā darījums veikts, nav iesaistīta fonda pārvaldē.

Tirgus dalībnieku darbiniekiem, uz kuriem attiecas šo vadlīniju nosacījumi, jāievēro šādi pamatprincipi:

- lai nodrošinātu efektīvus uzraudzības procesus, personīgos darījumus ar finanšu instrumentiem darbiniekiem ir ieteicams veikt, izmantojot sava darba devēja – tirgus dalībnieka sniegtos pakalpojumus. Darbiniekiem ir jāziņo savam darba devējam par saviem darījumiem ar finanšu instrumentiem, kuru izpildi ir veikuši citi tirgus dalībnieki;
- darbinieki nedrīkst pārdot regulētajos tirgos iekļautus finanšu instrumentus viena mēneša laikā pēc to iegādes vai citā tirgus dalībnieka noteiktā laika periodā, izņemot gadījumus, ja šādu finanšu instrumentu pārdošana ir jāveic īsākos termiņos, lai novērstu zaudējumus (t.i., ja pārdošanas cena nepārsniedz attiecīgā finanšu instrumenta pēdējās iegādes cenu); Tirgus dalībnieki var noteikt, uz kuru regulēto tirgu finanšu instrumentiem attiecas šis ierobežojums;
- tirgus dalībnieka darbinieki, kuri izstrādā ieguldījuma pētījumus (finanšu analītiķi), nedrīkst veikt darījumus ar finanšu instrumentiem, par kuru emitentiem viņi veic vienreizējas vai regulāras analīzes;
- ja tirgus dalībnieku darbinieki, pildot savus darba pienākumus, veic darījumus ar finanšu instrumentiem kā tirgus uzturētāji, viņi ar šiem finanšu instrumentiem nedrīkst veikt personīgos darījumus.

Tirgus dalībnieki izveido un uztur reģistrus, kuros uzglabā informāciju par darbinieku, uz kuriem attiecas šo vadlīniju nosacījumi, veiktajiem personīgajiem darījumiem ar finanšu instrumentiem. Ierakstu reģistrā veic, pamatojoties uz darbinieku sniegto vai uzraudzības gaitā atklāto informāciju.

Vadlīnijas sagatavotas LKA Darbības atbilstības komitejā, 2011. gada 17. martā.

Vadlīnijas apstiprinātas LKA Padomē, 2011. gada 27.maijā.